

Nr 338.

Av herr **Karlsson, Gustaf**, och herr **Bondeson**, i anledning av
Kungl. Maj:ts proposition angående den statsunderstödda
torrlägningsverksamheten.

Kungl. Maj:t har i proposition nr 122 angående den statsunderstödda torrlägningsverksamheten bland annat föreslagit, att torrlägningsföretagen skola indelas i två bidragsklasser sålunda, att de företag, som i avsevärd utsträckning bereda tillskottsjord för ofullständiga jordbruk, förbättrade levnadsvillkor för den jordbrukande befolkningen i orten eller eljest betingelser för jordbruksdriftens uppehållande i önskvärd omfattning eller, som ha till huvudsakligt ändamål att avhjälpa skada, som förorsakas genom att vatten tilledes från andra torrlägningsområden, skola erhålla 50 procent av kostnaderna i bidrag, under det övriga företag skola erhålla 33 $\frac{1}{3}$ procent.

Det synes oss uppenbart att gränsen mellan de båda företagskategorierna måste bli omöjlig att objektivt fastställa. Med litet god vilja — och sådan torde kunna förutsättas hos de blivande torrlägningsnämnderna, i synnerhet om Kungl. Maj:ts förslag till deras sammansättning accepteras — lär flertalet torrlägningsföretag utan svårighet kunna hänföras till den högre bidragsklassen, och torrlägningsnämndens beslut härutinnan torde den bidragsbeviljande myndigheten i realiteten ej kunna korrigera utan detaljundersökning på platsen i varje särskilt fall. Resultatet skulle alltså bli, att det stora flertalet företag komme att få 50 procent av sina kostnader till skänks. Detta må vara i viss mån en smaksak, som kan bedömas olika allt efter vars och ens inställning till jordbrukets behov av understöd, men vad som under alla omständigheter måste betraktas som en avsevärd olägenhet med detta bidragssystem är, att det för den enskilde jordägaren kommer att bero på en slump, om han får den högre eller lägre bidragsprocenten. Om exempelvis tillräckligt antal ofullständiga jordbruk ingå i företaget få nämligen alla, även de »fullständiga» jordbruken åtnjuta den högre bidragsprocenten men om de ofullständiga jordbrukens andel i företaget är otillräcklig, får ingen fastighet denna högre bidragsprocent, även om den kan rubriceras som ofullständigt jordbruk. Det är därför både konsekventare och rättvisare att hänföra samtliga företag, vars enskilda båtnad täcker kostnaden, till en enda bidragsklass och endast för det fall, att kostnaden överstiger den enskilda båtnaden, ingå i prövning av, huruvida social båtnad, motsvarande denna merkostnad, kan väntas uppkomma. Skulle så befinnas vara fallet, tilldelas företaget utöver det normala bidraget ett

särskilt bidrag, motsvarande merkostnaden. Det bör också kunna förväntas, att medelbidragsprocenten vid detta sätt att beräkna bidraget kommer att ligga obetydligt över det procenttal som bestämmes för företag utan särskilt socialt bidrag. Härigenom vinnes att bidragsbehovet för hela landet lättare kan bedömas i förväg. Vad slutligen beträffar det normala bidragets procentuella storlek, anse vi, att det för närvarande bör kunna sättas mellan de båda av Kungl. Maj:t föreslagna talen och förslagsvis till 40 procent av den kostnad, som ej överstiger den enskilda båtnaden.

På grund av vad vi här anfört få vi hemställa,

att riksdagen ville besluta, att ifrågavarande normala bidrag skall utgå med 40 procent av kostnaden till företag, vilkas enskilda båtnad täcker kostnaden och i övrigt uppfyller kraven för bidrags erhållande, och att ett särskilt bidrag härutöver till hela den del av kostnaden, som överskjuter den enskilda båtnaden, tilldelas de företag, vilkas sociala båtnad beräknas väl motsvara denna merkostnad eller som avser att avhjälpa skada, som försakats genom att vatten tilledes från andra torrläggingsområden.

Stockholm den 21 mars 1945.

Gustaf Karlsson.

Lennart Bondeson.
